ID-DIPARTIMENT GĦALL-KURRIKULU,
TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA U IMPJEGABILITÀ
Id-Direttorat għall-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

Karta Mudell 2020

Ir-Raba' Sena	IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigħ)	Il-Ħin: 30 minuta

Il-Karta tal-Għalliema
Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigħ

1. Qassam il-karti bil-mistoqsijiet u itlob lit-tfal jiktbu isimhom, kunjomhom u l-klassi. Ibda r-rikording u ara li kulħadd qed jisma'. L-iskript jinqara darbtejn.

2. F'każ li r-rikording ma jaħdimx, aqra l-iskript kollu bil-mod u b'leħen ċar kemm tista'. L-iskript **aqrah darbtejn**, kwarta kull darba.

Tfal, tistgħu tibdew taqraw il-mistoqsijiet f'qalbkom. Għandkom 5 minuti. Tiktbu xejn.

(Wara 5 minuti)
Issa se naqralkom silta qasira. Isimgħu sew għax wara tridu twieġbu l-mistoqsijiet fuqha. Is-silta u l-mistoqsijiet se jinqraw darba, nagħtikom iċ-ċans twieġbu, u wara terġgħu tisimgħu s-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba.

Waqt li qed tisimgħu s-silta tistgħu tibdew twieġbu l-mistoqsijiet. Fl-istess ħin, iżda, ibqgħu attenti għal dak li qegħdin tisimgħu.
Is-silta se tinqara issa.

Marco Polo

Marco Polo twieled żmien ilu ġewwa Venezja u huwa msemmi għall-vjaġġi twal li għamel. Hu stess qalilna x'ra u ma' xiex iltaqa' fi ktieb li kiteb.

Polo kien jgħix waħdu għax ommu mietet meta hu kien għadu żgħir. Missieru u zijuh darba siefru 'l bogħod fuq ġifen kbir. Meta għaddew għaxar snin u dawn iż-żewġt irġiel ma ġewx lura, Marco ħaseb li ġralhom xi ħaġa. Qata' qalbu li jerġa' qatt jarahom.

Jum wieħed, meta Marco kellu ħmistax-il sena, missieru u zijuh ġew lura d-dar għal għarrieda. Feraħ bihom u stagħġeb mhux ftit bl-istejjer li qalulu fuq il-pajjiżi tal-bogħod li kienu żaru. Marco Polo xtaq li hu wkoll xi darba jmur f'dawn l-artijiet imbiegħda fejn l-Ewropej ma kinux rifsu. Xewqtu qatagħha għax, meta sentejn wara missieru u zijuh reġgħu baħħru, ħaduh magħhom.

Meta waslu l-Palestina ħallew il-ġifen u komplew il-vjaġġ bl-art. Iltaqgħu ma' serbut twil ta' iġmla jġorru avorju, ħarir u ħaġar prezzjuż. Qasmu deżerti kbar jikwu fix-xemx tisreġ u muntanji għoljin ibajdu bis-silġ. Għaddew minn bliet u rħula u ltaqgħu ma' nies lebsin kostumi differenti u jitkellmu b'lingwi li ma jinftehmux. Fl-aħħar waslu fiċ-Ċina u s-Sultan Kubla Khan innifsu laqagħhom fil-palazz kbir tiegħu.

Marco Polo issa kien sar żagħżugħ fuq tiegħu u intelliġenti. Is-Sultan żammu miegħu u għamlu wieħed mill-ministri. Dam miegħu għal madwar ħmistax-il sena u ġera mal-imperu kollu tiegħu u ltaqa' ma' ħafna sitwazzjonijiet differenti.

Wara dawn is-snin kollha, Marco Polo u missieru reġgħu lura Venezja. Il-Venezjani bilkemm riedu jemmnu l-istejjer tiegħu għax ħadd ma kien għadu qatt ma sema' b'dawn l-artijiet fil-bogħod.

(https://www.britannica.com/biography/Marco-Polo)

* * *

Issa li smajtu din is-silta, se naqralkom il-mistoqsijiet fuqha. Waqt li qed naqralkom il-mistoqsijiet tistgħu tkomplu taħdmu t-tweġibiet.

Mela, issa se naqralek Taħriġ A.
Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel sinjal fil-kaxxa t-tajba.

In-numru wieħed: Din is-silta hija dwar missier Marco Polo. ***Veru jew falz?***

In-numru tnejn: Missieru u zijuh marru dawra madwar Malta. ***Veru jew falz?***

In-numru tlieta: Sentejn wara li ġew lura missieru u zijuh, hu mar magħhom. ***Veru jew falz?***

In-numru erbgħa: Matul il-vjaġġ iltaqgħu ma' għadd kbir ta' iġmla. ***Veru jew falz?***

In-numru ħamsa: Is-Sultan żammu miegħu għal madwar 15-il sena. ***Veru jew falz?***

In-numru sitta: Il-Venezjani xtaqu jmorru huma wkoll iċ-Ċina. ***Veru jew falz?***

Issa se ngħaddu għal Taħriġ B.
Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel linja taħtha, skont dak li smajt fis-silta.

In-numru wieħed: L-ewwel post li jissemma fis-silta huwa

a) Venezja.
b) l-Palestina.
ċ) ċ-Ċina.

In-numru tnejn: L-iġmla kienu qed iġorru ħarir, avorju u

a) bnedmin.
b) ħaġar prezzjuż.
ċ) ġebel.

In-numru tlieta: Is-Sultan laqagħhom

a) fir-renju tiegħu.
b) fil-palazz il-kbir tiegħu.
ċ) fil-kamra personali tiegħu.

In-numru erbgħa: Is-Sultan Kubla Khan laħħqu

a) membru tal-kunsill.
b) messaġġier.
ċ) ministru.

In-numru ħamsa: Meta kien iċ-Ċina, Marco Polo kien

a) tfajjel.
b) żagħżugħ.
ċ) anzjan.

In-numru sitta: Il-Venezjani bilkemm riedu jemmnu

a) l-istejjer ta' Marco Polo.
b) l-ħrejjef ta' Marco Polo.
ċ) ċ-ċajt ta' Marco Polo.

Issa se ngħaddu għal Taħriġ Ċ. Imla l-vojt b'kelma waħda skont is-sens tas-silta.

In-numru wieħed:

Feraħ bihom u __________ mhux ftit bl-__________ li qalulu fuq il-pajjiżi tal-bogħod li kienu żaru.

In-numru tnejn:

Marco Polo xtaq imur f'dawn l-artijiet imbiegħda fejn l-Ewropej qatt ma kienu ____________.

In-numru tlieta:

Fiż-żmien li Marco Polo għamel iċ-Ċina, huwa ġera mal-___________ ta' Kubla Khan.

Issa wasalna għall-aħħar taħriġ, it-Taħriġ D. Poġġi fl-ordni skont is-sens tas-silta.

L-istorja	In-numru
Polo huwa magħruf għall-vjaġġi twal li għamel fl-Asja.	1
Ta' sbatax-il sena mar ma' missieru u zijuh f'artijiet imbiegħda.	
Kubla Khan tah kariga importanti.	
Qasmu deżerti kbar u muntanji għoljin.	
Meta kien għadu żgħir kienet mititlu ommu.	

Issa se terġgħu tisimgħu s-silta u l-mistoqsijiet. Intom tkunu tistgħu tiċċekkjaw it-tweġibiet tagħkom u timlew fejn ħallejtu vojt.

* * *

Wara li jinstemgħu s-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba, agħti ħames minuti lit-tfal biex tara li jkunu lestew it-tweġibiet tagħhom. Fl-aħħar tista' tgħid:

Grazzi! L-eżami tas-smigħ spiċċa.